

Grzegorz Kaszyński

Imię Boże w Obj 1:8 (PNŚ): Odpowiedź na film P. Marka Klimasa

<https://www.youtube.com/watch?v=nSXOMZZklBw>

P. Marku! Jedyne argumenty, na którym Pan buduje całą swoją krytykę, to świadectwo mss. Mój pierwszy kontrargument jest następujący: Dlaczego w takim razie wciąż jest Pan katolikiem, skoro w okresie od XVII wieku do dziś dnia Pańskie wyznanie opublikowało 54 przekłady z imieniem Bożym w NT? Dlaczego nie oburza Pana ta sytuacja we własnym kościele, ale oburza Pana wtedy, gdy dany przekład jest niekatolicki?

1500-99	1600-99	1700-99	1800-99	1900-99	od 2000
1	2	8	17	20	6

Lekko parafrazując słowa Jezusa z Mt 7:2,3 pytam Pana: „Czemu widzi Pan drzazgę w przekładzie spoza własnego wyznania, a nie dostrzega belki w przekładach własnego wyznania? **OBŁUDNIKU**, usuń najpierw belkę z przekładów opracowanych przez własne wyznanie, a wtedy będziesz miał moralne prawo krytykować przekład opublikowany przez inne wyznanie”.

Świadectwo mss jest bardzo ważne, ale nie można bazować na mss z kłapkami na oczach z uwagi na tekst Obj 22:17,18 i fakt, że *każdy dostępny mss* (ilekolwiek ich jest) *nie reprezentuje sobą oryginału*. Obecnie żaden tłumacz Biblii nie pracuje na AUTOGRAFIE tekstu NT, lecz gr. tekście opartym na scholastycznej kolacji wariantów obecnych w późniejszych kopiach kopii. *Do bazowego greckiego tekstu NT nie można podchodzić tak, jakby spadł z nieba*. Dobrze by było gdyby zaczął Pan brać pod uwagę różne ważne fakty, a nie tylko jedną-jedyną przesłankę – mss. Np. faktem jest też, że w poszczególnych gr. tekstach NT istnieje *wiele różnic*. Jeśli z zasady oburza Pana jakiegokolwiek odejście od bazowego tekstu greckiego NT, to czemu nie oburza Pana to, że z upływem czasu krytycy tekstu wprowadzają doń zmiany? Dlaczego nie postrzega Pan tych zmian jako „wtykanie” nieoryginalnych słów do NT?

Kolejnym faktem, którego nie należy bagatelizować, jest *prawo tłumaczy do stosowania koniektury w tłumaczeniu Biblii*. Pan uważa, że stosowanie koniektury jest uzasadnione tylko w oparciu o mss. Chociaż koniektura nie musi opierać się na mss¹, ale przyjmijmy to Pańskie kryterium. Stawiam Panu pytanie: -- Na jakim mss opiera się koniektura w Hbr 4:3 „**JEŚLI** wejdą do mego odpoczynku” → „**NIE** wejdą”?

CS	VAA--XS	PD	DDFS	N-DF-S	NPG-XS
Ὡς	ὥμοσα	ἐν	τῇ	ὀργῇ	μου,
Że	przysiągłem	w	—	gniewie	mym:
CS	VIFD--ZP	PA	DAFS	N-AF-S	NPG-XS
Εἰ	εἰσελεύσονται	εἰς	τὴν	κατάπαυσιν	μου,
Jeśli	wejdą	do	—	odpoczynku	mego**

Ta koniektura występuje w każdym przekładzie Biblii. Wszystkie, powtarzam, *wszystkie przekłady* zawierają koniektury! Jeśli żył Pan na koniekturę dotyczącą imienia Bożego, ale nie żył – gwoździ konsekwencji – *na wszelkie inne przypadki koniektury nieoparte na mss*, to co trzeba o Panu powiedzieć? Że jest Pan niekonsekwentny w myśleniu, jest dogmatyczny i że kieruje się myśleniem amatorskim! Dlatego zarzucam Panu stosowanie podwójnych standardów w rozumowaniu!

Aby odejść od bazowego gr. tekstu NT tłumacze muszą mieć ku temu solidne podstawy i świadectwo mss nie jest jedynym kryterium wchodzącym w grę. Słowem-kluczem jest „tekst skażony”. Tak, podejrzanym brzmienie gr. tekstu może stanowić rozsądną podstawę do wdrożenia koniektury! Ale klapki na oczach mogą Panu zasłaniać OCZYWISTE, OBIEKTYWNE problemy w brzmieniu aktualnego bazowego gr. tekstu NT.

¹ W tekstualnej krytyce uznaje się dwa typy koniektur: *emendatio codicum ope* (poprawka na bazie manuskryptów) i *emendatio ingenii ope* (poprawka na bazie rozumowania) (Jan KRANS, **Beyond What Is Written: Erasmus and Beza as Conjectural Critics of the New Testament** (z serii: New Testament Tools and Studies pod redakcją Bruce M. Metzger i Bart D. Ehrman, Vol. 35), 2006, s. 4, <https://archive.org/details/BeyondWhatIsWrittenErasmusAndBezaAsConjecturalCriticsOfTheNew>).

Prof. R. Kendall Soulen (Wesley Theological Seminary, Waszyngton) zauważa:

Chociaż imię Boże może być fizycznie nieobecne w tekstach Nowego Testamentu, to jednak „można jego obecność wykryć pośrednio”.

„Review of Robert J. Wilkinson, *Tetragrammaton: Western Christians and the Hebrew Name of God*”, *Journal of Jesuit Studies*, Vol. 2, 2015, s. 732 [732–734], https://brill.com/view/journals/jjs/2/4/article-p732_25.xml

Założmy, że dzisiejszy stan greckiego tekstu **Mateusza 5:33** był taki sam w oryginale z I wieku. Do jakiego to prowadzi wniosku? Że Jezus był... KŁAMCĄ! Skąd taki wniosek? Jezus nie mógł wymówić słowa *Adonaj* w Kazaniu na Górze, gdy cytował ze ST, bo przed zacytowaniem zaznaczył: „słyszeliście, co powiedziano przodkom”. A zatem sam oświadczył, że ma na myśli brzmienie *starożytne* tych słów. Powstaje pytanie: Czy przodkowie w starożytności znali ten tekst w brzmieniu ze słowem *Adonaj* (Pan)? NIE! Oni znali ten tekst w brzmieniu z Tetragramem! Dlatego coś nie tak musi być z gr. tekstem NT uznawanym za bazowy. Ja osobiście nie jestem w stanie zaakceptować wniosku, że Jezus palnąłby taką gafę w swoim Kazaniu, dlatego problem dostrzegam w transmisji tekstu.

*Kolejny trudny problem, jakiego nie bierze Pan pod uwagę, to brak spójności w mss i krytycznych tekstach gr. NT w zakresie miejsc występowania skrótu **ΚΧ** z i bez rodzajnika. Ten chaos (brak spójności) **OBIEKTYW-NIE** pokazuje, że różni kopiści musieli majstrować przy miejscach zawierających skrót **ΚΧ**. Np. w **Dz 2:34** na poziomie różnych bazowych gr. tekstów NT mamy dziwną sytuację związaną z pierwszym słowem *kyrios*:*

WH-1881:

*Eipen **Kyrios** to kyrio mou*

(w Mt 22:44; Mk 12:36; Łk 20:42 tekst brzmi tak samo)

VON SODEN-1913:

*Eipen **ó kyrios** to kyrio mou*

UBS-1983:

*Eipen [**ó**] **kyrios** to kyrio mou*

(w Mt 22:44; Mk 12:36; Łk 20:42 tekst brzmi: *Eipen **Kyrios** to kyrio mou*)

NA-27&28:

*Eipen [**ó**] **kyrios** to kyrio mou*

(w Mt 22:44; Mk 12:36; Łk 20:42 tekst brzmi: *Eipen **Kyrios** to kyrio mou*)

W **Mt 22:44** dziwną sytuację mamy w:

MERK-1992:

*Eipen **ó Kyrios** to Kyrio mou*

VON SODEN-1913:

*eipen [**ó**] **kyrios** to kyrio mou*

W **Mk 12:36 & Łk 20:42** dziwną sytuację mamy:

VON SODEN-1913:

*eipen **ó kyrios** to kyrio mou*

Pytam Pana:

-- Jak poprawnie należałoby „przetłumaczyć” hebr. JHWH na grekę w tym ważnym cytacie Ps 110:1? „Ho Kyrios” czy „Kyrios”? Czy według Pana opcja „ho Kyrios” jest poprawna z gramatycznego punktu widzenia? A może mamy uznać, że *oba* warianty są poprawne? Jedno pewne: NIE JEST MOŻLIWE, ABY WSZYSTKIE W/W STANDARDOWE TEKSTY GRECKIE NT OPARTE NA MSS Z IV WIEKU PODAWAŁY TEKST ZGODNY Z ORYGINAŁEM, KTÓRY WYSZEDŁ SPOD PIÓRA HAGIOGRAFÓW!

Wspaniale byłoby móc uważać, że stan dzisiejszego tekstu greckiego NT jest ponad wszelką krytykę, ale w świetle powyższych informacji byłoby to tylko *romantyczne* myślenie. W tłumaczeniu Biblii potrzebne jest bardziej wnikliwe, bardziej dojrzałe i wyważone podejście, bez kłapek na oczach. Tłumacze nie powinni

bezkrytycznie traktować bazowych gr. tekstów NT. Powinni je traktować za punkt wyjścia, ale końcowe decyzje translacyjne zależą też od uwzględniania wielu różnych niuansów, których dostrzeżenie umożliwia filologiczne oględziny danego miejsca, czyli od czegoś, co Pan w ogóle nie bierze pod uwagę! Takie szersze spojrzenie świadczy o czujności i otwartości tłumaczy na to, że gr. tekst NT może być punktowo błędny (Obj 22:17,18).

IMIĘ BOŻE A OBJ 1:8

Analizuje Pan ten werset w oparciu o słabą znajomość teorii przekładu, co widzę po tym, że odrzuca prawo tłumaczy do wdrożenia koniektury w obliczu tekstu skażonego. Koniektura to nie jest przestępca praktyka, to *normalna* naukowa procedura stosowana w procesie tłumaczenia Biblii.

Poważnym defektem jest też Pańska błędna wiedza o zasadach translacyjnych tłumaczy PNŚ. Np. podkreśla Pan w swoim filmowym monologu, że tekst Obj 1:8 „nie jest cytatem ze ST”.² Ale, przepraszam bardzo, czy tłumacze PNŚ zobowiązali się gdzieś na piśmie do tego, że w NT będą używać imię Boże *tylko* w cytatach ze ST? Nie, nigdy nie złożyli takiej deklaracji! Dlatego takimi fantasmagoriami o tłumaczach PNŚ mydli Pan oczy sobie i internautom! W *Chrz. P. Gr. w PNŚ*, Dodatku 2 (1994, s. 413), mamy napisane:

„podeszliśmy z największą ostrożnością do sprawy umieszczania imienia Bożego w Chrześcijańskich Pismach Greckich, **zawsze biorąc za podstawę Pisma Hebrajskie**”.

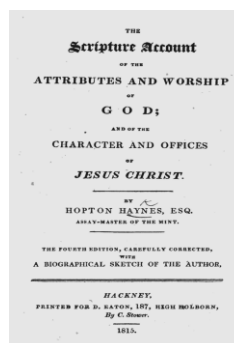
[to samo jest napisane w PNŚ-1997, Dodatek 1, s. 1643]

Powyższe słowa zawierają bardzo ogólną przesłankę: dla tłumaczy PNŚ ważnym czynnikiem rzutującym na ewentualne wprowadzenie imienia Bożego było rozważenie sytuacji w Pismach Hebrajskich. Nie napisali tutaj, że imię Boże **MUSI** być włączone do NT za każdym razem, gdy pojawia się w tekście hebrajskim. Ta deklaracja nie mówi więc o automatyzmie procedury: „jak jest Tetragram w ST to wprowadzamy imię Boże do NT”. A zatem **zasady translacyjne tłumaczy PNŚ, które wydaje się Panu, że są naruszane, to czysta fikcja, którą wydumał Pan sobie we własnej głowie albo powtarza za kimś taką informację, w którą bezkrytycznie uwierzył bez jej zweryfikowania**. Taką bajkę lansował w swoich opracowaniach Lundquist, natomiast Countess kłamliwie i bezpodstawnie twierdzi, że tłumacze PNŚ zobowiązali się wprowadzić imię Boże do NT **TYLKO** w cytatach ze ST.

Co ciekawe, zasady translacyjne dotyczące imienia Bożego w NT, których trzymali się tłumacze PNŚ, nie stanowią żadnego novum w translatoologii. Takie zasady translacyjne proponował choćby uczony **Hopton Haynes** (1667–1749). Uważał, że walorem przekładu zawierającego imię Boże w NT było rozwiązanie problemu dwuznaczności referenta stojącego za skrótem **KC**:

I jeśli jest to zgodne z tym, **w Nowym Testamencie, gdzie często używa się słowa Pan, użyto słowa Jehowa; mogłoby to zapewnić właściwe rozróżnienie między Panem, naszym Bogiem a naszym Panem czyli Mistrzem, Chrystusem**. A powyższe słowa Chrystusa z Mat. xxii. 37, zacytowane z Deut., brzmiałyby tak: ‘Będiesz miłował Jehowę, swego Boga, całym swoim sercem’ lub, jak to jest u św. Marka, ‘Słuchaj, Izraelu, Jehowa, nasz Bóg, to jeden Jehowa’, i tak to powinno być wyrażone (Marka xii. 29).

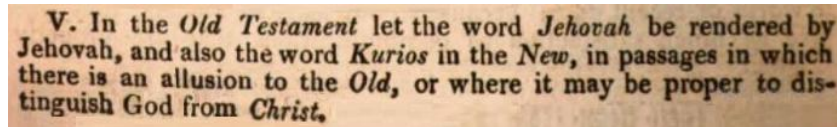
thy God with all thy heart.’ And if conformable to this. the word Jehovah had been used in the New Testament, where the word Lord is often used; this might have secured a proper distinction between the Lord our God; and our Lord or master, Christ. And Christ’s words, Mat. xxii. 37, which he cited out of Deut. aforesaid, would run thus, ‘Thou shalt love Jehovah thy God with all thy heart,’ or as St. Mark hath it, ‘Hear, O Israel, Jehovah our God is one Jehovah,’ as it should have been expressed. Mark xii 29.

² Przypominam Panu, że w grudniu 2022 roku podałem Panu szczegółowy wykaz katolickich przekładów NT, które **zawierają imię Boże nie w cytatach ze ST**, <https://archive.org/details/odpowiedz-na-you-tube-wpis-Marka-Klimasa-z-1-12-2022>, s. 5-28.

Podobne zasady translacyjne proponował uczony **Joseph Priestley** (1733-1804):

W *Starym Testamencie* słowo *Jehowa* niech będzie oddawane jako *Jehowa*, a także słowo *Kyrios* w *Nowym*, w pasażach, gdzie mamy aluzję do *Starego*, lub gdzie może to być słuszne by odróżnić Boga od *Chrystusa*.

V. In the *Old Testament* let the word *Jehovah* be rendered by *Jehovah*, and also the word *Kyrios* in the *New*, in passages in which there is an allusion to the *Old*, or where it may be proper to distinguish God from *Christ*.

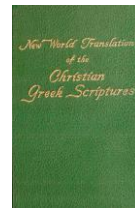
The Theological and Miscellaneous Works of Joseph Priestley. . .with Notes, t. 17, 1820, s. 532
Appendix No. VI, „Rules of Translating” [Zasady tłumaczenia]
<https://books.google.gr/books?id=bsRhAAAAIAAJ>

Kolejnym wymysłem i fake newsem, który Pan sprzedaje internautom, jest nonszalanckie opowiadanie, że tłumacze PNŚ tak po prostu najzwyczajniej w świecie wstawiają sobie imię Boże gdzie chcą, wedle kaprysu. Jest to wielka przesada i nieprawda! Pańskiemu twierdzeniu kłam zadaje okoliczność, że w 72 miejscach tłumacze PNŚ zamieścili w *przypisach* imię Boże, które prawdopodobnie można by wprowadzić do tekstu głównego, bo przemawiało za tym pewne świadectwo, ale nie było one wystarczająco mocne. Wspomniano o tym w Przedmowie do NWT-1950 – a więc 74 lata temu!

FOREWORD

21

Not in all cases where the divine name is shown in the lower margin have we rendered it in the main body of our version. Thus there are 72 instances where the divine name is shown in the margin alone, but not incorporated into the text, the warrant not being strong enough.

Nie rozumie też Pan poprawnie w jakim celu w przypisach NWT-1984 odnotowuje się sytuację w J-przekładach. W żadnym wypadku nie jest tak, jak Pan myśli! One nie są podawane jako autorytet porównywalny do mss, lecz jako informację o występowaniu imienia Bożego i nic więcej. A dlaczego podają taką informację o sytuacji w pewnych hebr. przekładach NT? Ponieważ tłumacze napisali: „Szukaliśmy też potwierdzenia [dla naszej decyzji] w hebrajskich przekładach Pism Greckich” (CPG, 1994, s. 413). Czytamy tutaj: „szukaliśmy potwierdzenia”, a nie podstawy dla wprowadzenia imienia Bożego. Rozsądny czytelnik PNŚ rozumie więc, że J-przekłady to nie teksty o takiej samej randze jak mss.

KATOLICCY TŁUMACZE A IMIĘ BOŻE W OBJ 1:8

Niektórzy Pańscy współwyznawcy – tłumacze katolicki – nie są tak sztywni i dogmatyczni jak Pan. Zapewne przez dziesiątki lat bycia katolikiem nic Pan nie słyszał o tym, dlatego podam Panu 4 przykłady takowych katolickich przekładów:

1. FRANCUSKI

2008: Claude Tresmontant

Apocalypse de Jean

http://biblelapomme.org/blppack1/P4b/Ev_Tresmontant.pdf

Apocalypse de Jean

1-6 et il a fait de nous un royaume [de] prêtres
pour dieu qui est son père
à lui la gloire et la puissance
dans les durées éternelles
des durées éternelles à venir
amen

1-7 voici qu'il vient avec les nuages
et le verra tout s'il
et ceux qui l'ont transpercé
et elles se frapperont la poitrine
en se lamentant à son sujet
toutes les tribus de la terre

oui amen

1-8 moi je suis le alpha
et le oméga
oracle de yhwh dieu
celui qui est et qui était et qui vient
le dieu] des armées

1-9 moi iohanan votre frère et votre compagnon
dans la persécution et dans la royauté
et dans l'espérance
[qui sont] en ieschoua
j'ai été dans l'île qui s'appelle patmos
pour la parole de dieu
et pour l'attestation
[de la vérité] de ieschoua

1-10 et j'ai été dans l'esprit
au jour du seigneur
et j'ai entendu derrière moi une voix
puissante comme [la voix] du schôphar

1-11 et elle a dit

ce que tu es en train de voir
écris-le dans un rouleau
et envoie-le aux sept communautés
à éphèse et à smyrne
et à pergame et à thyatire
et à sardes et à Philadelphie et à laodicée

1-12 alors je me suis retourné
pour voir la voix qui parlait avec moi

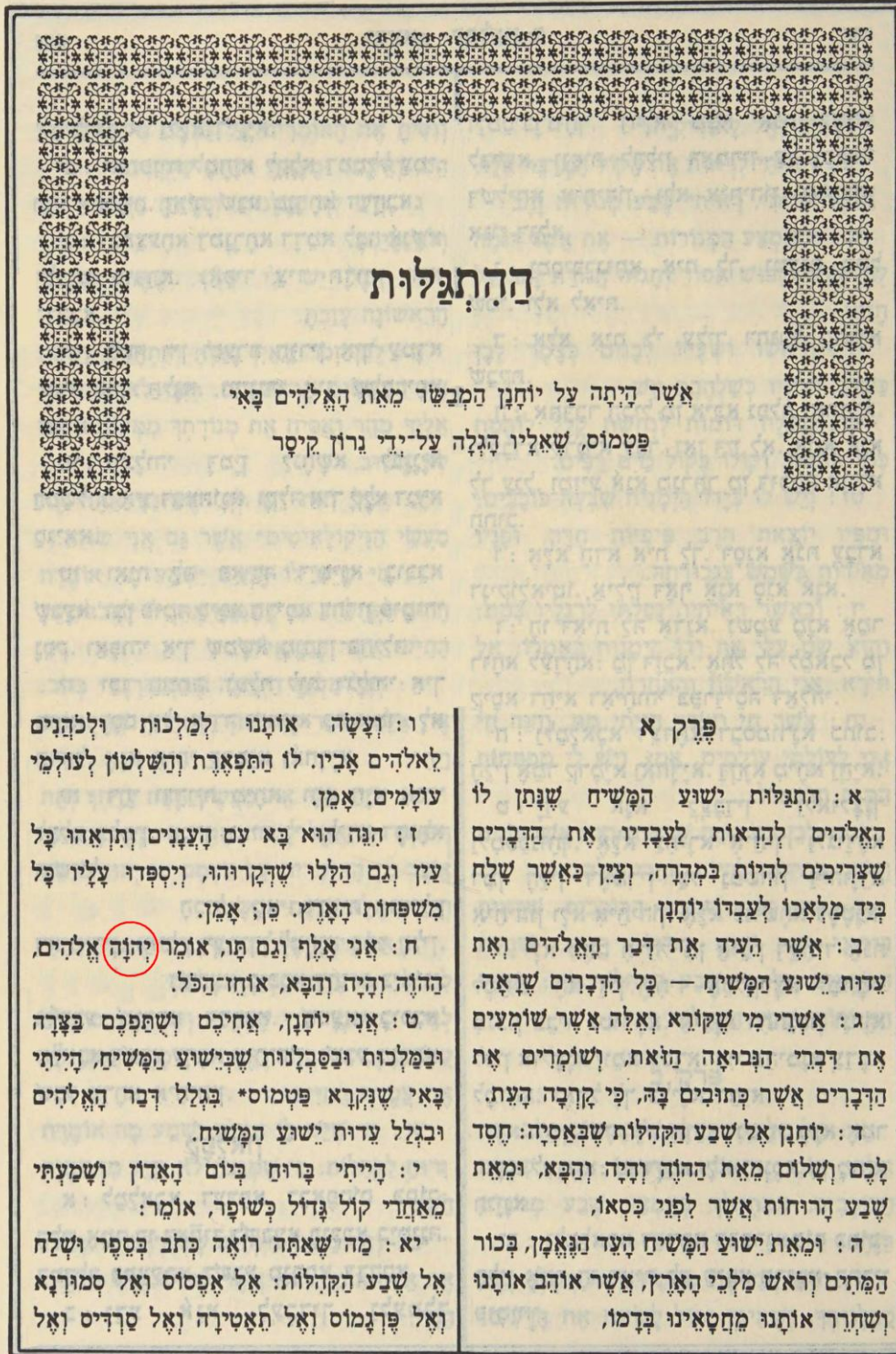
2. HEBRAJSKI

1986: Jacob Barclay – Massimo Pazzini

The New Covenant Commonly Called The New Testament

Peshitta Aramaic Text With a Hebrew Translation

<https://archive.org/details/newcovenantcommo0000unse>

scheid op hem staart; ik zie 'er, die hem, of in persoon, of in zijne volgelingen, beledigend behandeld hebben, met oogen waarin de angst te lezen is; de droefheid en het berouw over zulk eene behandeling zal gewis zo algemeen worden, dat 'er geen persoon en geen familie zal wezen op den aardbodem, of men zal 'er de zichtbaarste tekenen van de diepste achting en deelneeming voor zijn persoon inzien; — ja, dit zal eenmaal

vs. 8. Ik ben zo zijn. 8. Zo spreekt de *Jehovah* om dit de *Alpha* en aangename uitzicht te bevestigen: het is Mijn de *Oméga*, de zaak de aanvang zo wel als den ganschen aanvang en het besluit, — zo spreekt *Jehovah*! Die is, inhoud dezer gezichten tot het einde toe te vervullen; — daar de oorsprong van alle Die was. Die gebeurtenissen van Mij komt, is natuurlijk komen zal, de de uitkomst ook onder Mijn bestuur; daarin is geene verandering te wagten, Ik ben en was Mij zelven altoos gelijk, en zal het in het allergewigtigste en zichtbaarste voor het toekomstige zijn; — voor Mijn Alvermogen staat toch niets.

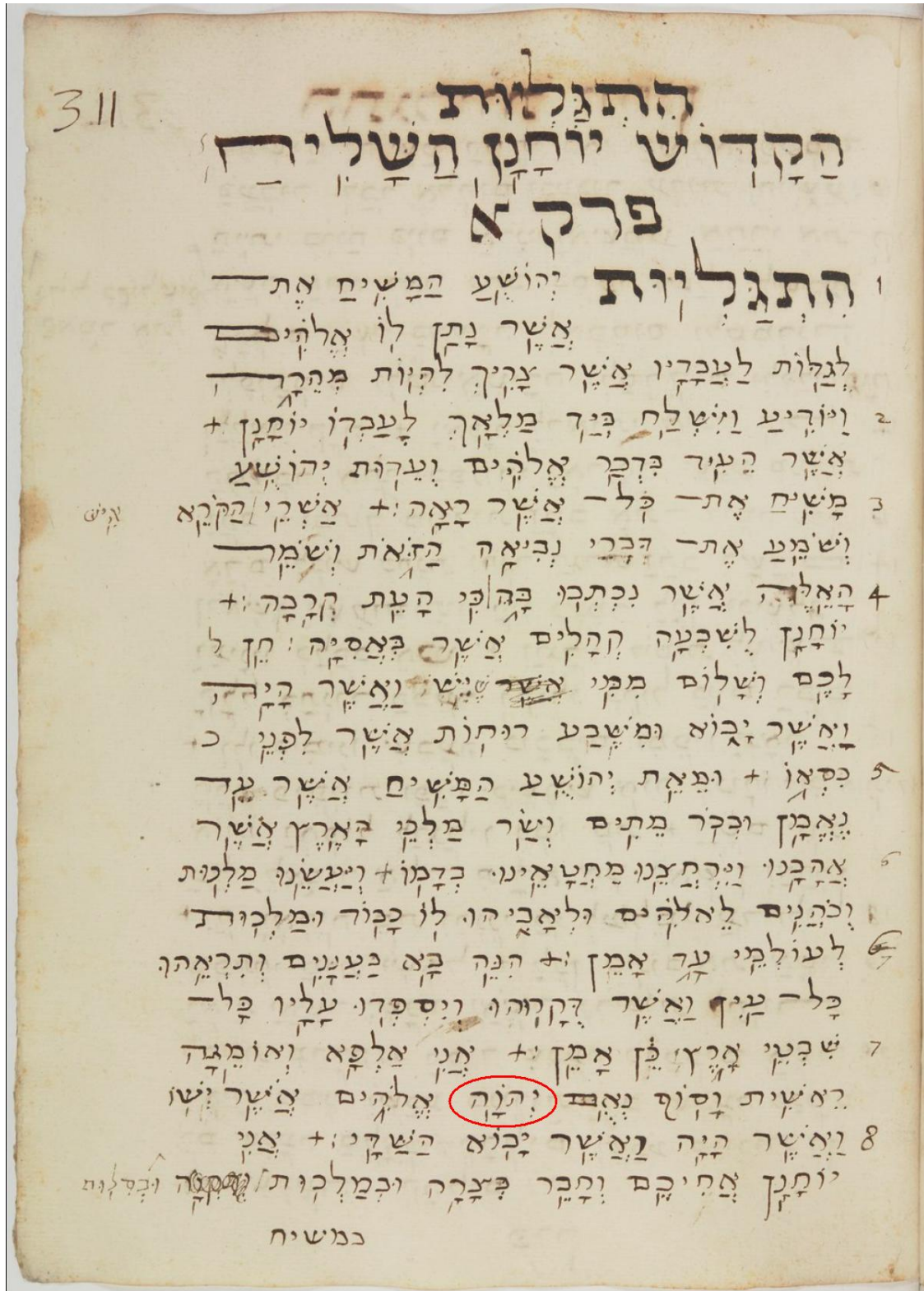
vs. 9. Ik, 9. Maar laat ik de aanleiding, welke mij JOHANNES! die tevens uwen zo even in verrukking bragt, u melden: Medechristen ik, JOHANNES! die aanspraak hebbe op het en deelgenoot lidmaatschap der gemeente, zo wel als op dat in de vervolging zo wel van het rijk van CHRISTUS, schoon met een als in het rijk van JESUS bedaard geduldig de uitkomst inwachtende, CHRISTUS in lijdzaamheid bevond mij op dien tijd op het eiland *Path-*

vs. 9. *Pathmos* nu *Palmoza* is een gezonde, doch min vrugtbare klip in de *Archipel*, waar de Grieksche Christenen hunne beste *Seminariën* tans hebben; — de *Romeinen* verbanden 'er veel kunne misdadigers, of dit ook JOHANNES lot geweest zij, is onzeker; EUSEBIUS noemt het zijn *vijs*, het geen daarmede niet zeer strookt.

4. HEBRAJSKI

1622²: Georg Mayr, *Novum Testamentum Ad vulgatæ editionis, iussu Clementis VIII postremo recognitæ fidem Hebraice redditum a P. Georgio Mayr*
<http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b105396027/f6.image>

Najprawdopodobniej zawiera je też hiszpański katolicki przekład **Hermenegildo Zanuso** z 1973: *Los Hechos, las Cartas y el Apocalipsis* (Ediciones Combonianas, México). Niestety *bardzo trudno* jest zdobyć ten przekład. Przypuszczenie o obecności imienia Bożego w Obj 1:8 stawiam na tej podstawie, że Zanuso w zakresie 4 Ewangelii używał je dość swobodnie i nie tylko w cytatach ze ST (Mt 1^{20,22,24}; 2^{13,15,17}; 4^{7,10}; 5³³; 12¹⁸; 21^{9,42}; 22⁴⁴; 23³⁹; 27¹⁰; 28²; Mk 12²⁹; Łk 1^{9,11,16,17, 25,28,32,32,38,43,45,46,(49),58,68,72,76}; 2^{9a,11,15,22,23,23,26}; 3⁴; 4^{18,19}; Jn 1²³; 5⁴; 12^{38b,(41)}).

Pytam Pana:

-- Czy ci 4 katolickie tłumacze według Pana też „wtykają” imię Boże do NT?

-- Co ich skłoniło do takiej decyzji? Sekciarskie podejście do tłumaczenia Biblii?

Proszę naprawdę głęboko się nad tym zastanowić!

Istnieją co najmniej 203 przekłady włączające imię Boże w Obj 1:8.

Konstrukcja „Pan Bóg”

Z pomocą konkordancji przejrzałem wszystkie miejsca występowania słowa „Pan” w ST. Nie znalazłem ani jednego miejsca gdzie występowałoby w konstrukcji „Pan Bóg”. A zatem taką konstrukcję możemy uznać za obcą hebrajskiemu (żydowskiemu) myśleniu. Pojawienie się zatem konstrukcji „Pan Bóg” w greckiej części Biblii jest czymś dziwnym! Już sama tylko ta okoliczność podpowiada, że to twór sztuczny, ponieważ apostoł Jan nie był zhellenizowanym Żydem.

Katolicki tłumacz prof. Claude Tresmontant (1925-1997) w przypisie do Obj 1:8 zauważa:

Jak widzimy, *Kurios*, bez rodzajnika, jest w greckim tłumaczeniu Biblii hebrajskiej stałym terminem odpowiadającym tetragramowi JHWH.

Oracle de YHWH Dieu, celui qui est et qui était et qui vient, (le dieu) des armées... *Kurios*, sans article, nous l'avons noté, c'est constamment, dans la traduction grecque de la Bible hébraïque, le terme qui correspond au tétragramme YHWH.

Obecność hebrajskich słów w Księdze Objawienia (Amen, Har-Megiddo, Hallelu-Jah), może wskazywać, że jej oryginał mógł zawierać imię Boże.

Ważną rolę w rozważaniach wokół obecności/nieobecności imienia Bożego w oryginale NT odgrywa Księga Objawienia ze względu na wzmianki o imieniu Bożym³, których *nie można odnosić do charakteru Boga* (Obj 11:18; 13:6; 16:9). Czytamy też w niej o *‘zapisaniu’* imienia Bożego na kimś bądź na czymś (Obj 3:12; 14:1; 22:4). Powstaje pytanie: Czy w tych miejscach chodzi o Tetragram JHWH? Rozważmy Objawienie 3:12.

Zwycięzcę uczynię filarem w świątyni Boga mojego, i już nie wyjdzie na zewnątrz. A na nim **imię Boga mojego napisze** i imię miasta Boga mojego, Nowego Jeruzalem, co z nieba zstępuje od mego Boga, i moje nowe imię (BT-5).

³ Pamela VERMES, *Buber on God and the Perfect Man*, Brown Judaic Studies 13, Scholars Press., 1980, s. 124, <https://archive.org/details/buberongodperfec0000verm>.

Oto kilka komentarzy do tego wersetu:

- **ADAM CLARKE:** „Napiszę na nim imię Boga mojego] To znaczy: uczynię go swoim kapłanem. Kapłan nosił na swym czole napis ליהוה קודש kodesz laihowa: ‘Świętość należy do Pana’”.⁴
- **ARCHIBALD T. ROBERTSON:** „12. (...) Na nim (ep’ auton). Na ho nikōn (zwycięzcy), nie na filarze (stulos). To potrójne imię (Boga, miasta Bożego, Chrystusa) otrzymuje na swe czoło (Obj. 14:1; 7:3; 17:5; 22:4), tak samo jak arcykapłan nosił imię Jehowy na czole (Wj. 28:36, 38), (...) w przeciwieństwie do znamienia bestii u innych (Obj. 13:17; 14:17)”.⁵
- **SEAN M. McDONOUGH:** „Wszystko wskazuje, że gdy Jan mówi w Księdze Objawienia o imieniu ‘na’ ludziach, prawdopodobnie ma na myśli tetragramaton”.⁶

Być może będzie Pan chciał replikować, że na zwycięzcach zapisano słowo *Kyrios* lub będzie chciał odwołać się do tezy, że JHWH to inne imię Jezusa. Jeśli tak, to będzie to mierny kontrargument, bo Jezus mówi o imieniu „Boga **mojego**”, a nie własnym. Z kolei w Obj 14:1 o 144 000 opieczętowanych czytamy, że mieli wypisane na czołach „imię jego [Baranka, tj. Jezusa] i **imię jego Ojca**”. Tłumacz Troy Nilsson tak oddał Obj 14:1b: „(...) mających napisane na swych czołach Imię Baranka i Ojca (YHVH)”, a w przypisie dodał: „Imię Ojca brzmi YHVH, napisane w ich umysłach zamiast znaku/miana/liczby bestii” (*The Cinematic Bible*).

Kluczową rolę w treści Księgi Objawienia z pewnością odgrywa Obj 19:1-6. W przedstawionej tam wizji ukazano jak ‘wielki tłum w niebie’, ‘24 starszych’ i ‘4 żywe stworzenia’ tryumfalnie wołają „Hallelu-Jah!”. Ten okrzyk znaczy „Wysławiajcie **Jah**!”, a „Jah” to krótsza i pieszczotliwa forma imienia Bożego! Zatem analiza Księgi Objawienia przemawia za wnioskiem, że imię Boże mogło występować w oryginale NT. (Okoliczność, że gramatyka i stylistyka greki w Księdze Objawienia jest czasami dziwna wskazuje, że mogła być ona pierwotnie kompozycją hebrajską).

„Pan” w Obj 1:8: Jezus czy JHWH?

Niestety Pańska interpretacja „Pana” jako Jezusa jest powierzchowna i zwodnicza, toteż należy ją odrzucić. Powodem jest kontekst i cała treść Księgi Objawienia. Oto argumenty przeciwko rozumieniu „Pana” w odniesieniu do Jezusa:

Kontekst

1:4 – Tutaj mówcą słów jest BÓG. Mówi: „Łaska i pokój wam od Tego, który jest-był-przychodzi” (takie samo miano mamy w 1:8), dalej czytamy „od 7 duchów” (nie istnieje 7 Duchów Świętych).

1:5 – „i **od Jezusa** Chrystusa”. To dowodzi, że kim innym jest „Ten, który jest-był-przychodzi” i kim innym jest Jezus.

1:6 – o Jezusie czytamy: „uczynił nas kapłanami dla **swego** Boga i Ojca”. Ten werset wyraźnie uczy, że Jezus ma „swego Boga i Ojca”. W teologii Janowej Jezus nie jest więc rozumiany jako „Bóg i Ojciec”.

NPG-XP	PD	DDNS	N-DN-S	NPGMZS	CC	VIAA--ZS	NPA-XP	N-AF-S	N-AM-P					
ἡμῶν	ἐν	τῷ	αἵματι	αὐτοῦ	-	1,6	καὶ	ἐποίησεν	ἡμᾶς	βασιλείαν,	ἱερεῖς			
naszych	w	—	krwi	jego	-	i	uczynił	nas	królestwem,	kapłanami				
DDMS	N-DM-S	CC	N-DM-S	NPGMZS	NPDMZS	DNFS	N-NF-S	CC	DNNS	N-NN-S	PA	DAMP	N-AM-P	
τῷ	θεῷ	καὶ	πατρὶ	αὐτοῦ	-	αὐτῷ	ἡ	δόξα	καὶ	τὸ	κράτος	εἰς	τοὺς αἰῶνας	
—	Boga	i	Ojca	jego	-	jemu	—	chwala	i	—	potęga	na	—	wieki
DGMP	N-GM-P	QS												
[τῶν	αἰώνων]	ἀμήν.												
[—	wieków].	Amen.												

⁴ CLARKE, *The Holy Bible containing the Old and New Testaments . . . With a Commentary and Critical Notes*, t. 2: 1 Koryntian–Objawienie, 1836, s. 2039, <https://books.google.pl/books?id=EagGAAAAQAAJ>.

⁵ ROBERTSON, *Word Pictures in the New Testament*, t. 6, 1933, s. 319, 320, <https://archive.org/details/wordpicturesinne0006robe>.

⁶ McDONOUGH, *YHWH at Patmos: Rev. 1:4 in its Hellenistic and Early Jewish Setting*, WUNT 2, 1999, s. 204, 205, <https://books.google.pl/books?id=c0ZG4P8J1roC>.

Następnie ten sam mówca, co w w. 4, czyli BÓG, mówi o sobie:

1:8 – „Jam jest Alfa i Ω – mówi **ΚΧ** Bóg, ‘Ten, który jest-był-przychodzi’, Wszechmocny”.

Ten werset pokazuje, że „Panem” jest „Wszechmocny”. Nie ulega wątpliwości, że Obj 1:8 mówi o Bogu Wszechmocnym, a kontekst (w. 5 i 6) nie ukazuje Jezusa jako Boga Ojca.

Co wprowadza w błąd trynitarnych egzegetów komentujących Obj 1:8?

1. Niekiedy jest to dodatkowe występowanie tytułu „Alfa i Ω” w Obj 1:11 w niektórych przekładach Biblii (np. KJV, *Biblia gdańska*, *Nowa Biblia gdańska*, *Uspółcześniona Biblia gdańska*, *Biblia brzeska*, *NT-przekład toruński*), które łączą Jezusa z tym mianem. Nie znajduje ono jednak potwierdzenia w niektórych najstarszych greckich mss, w tym w Aleksandryjskim, Synajskim, nie zawiera go też Codex Ephraemi rescriptus. Dlatego jest pomijany w wielu współczesnych tłumaczeniach (np. RSV, NAB, NEB, Darby), włącznie z KATOLICKIMI, których kilka przykładów podaję poniżej:

Nicholas King (2004):

and because of witness [to] Jesus. On the Lord's Day, I fell into a trance, and I heard behind me a loud voice (it was like a trumpet) saying, 'Write what you see into a book; and send it to the seven churches: to Ephesus and Smyrna and Pergamon, and Thyatira and Sardis and Philadelphia and Laodicea.'

Craig Smith (1994):

day and heard behind me a frightening noise like a trumpet, ¹¹ saying, "Write in a book what you see! Send it to the seven churches: Ephesus, Smyrna, Pergamum, Thyatira, Sardis, Philadelphia and Laodicea." ¹² I turned to see the voice that was speaking to

Jerusalem Bible (1969):

and the Spirit possessed me, and I heard a voice behind me, shouting like ¹¹ a trumpet, "Write down all that you see in a book, and send it to the seven churches of Ephesus, Smyrna, Pergamum, Thyatira, Sardis, Philadelphia and ¹² Laodicea." "I turned around to see who had spoken to me, and when I turned

Kleist & Lilly (1956):

¹¹ and heard behind me a voice as resounding as a trumpet. "Write in a book what you see," it said, "and send it to the seven congregations: at Ephesus, at Smyrna, at Pergamum, at Thyatira, at Sardis, at Philadelphia, and at Laodicea."

Edward Wells (1715)

μη φωνῶν μεγάλην ὡς σάλπιγγος, 11 λεγούσης † Ὁ βλέπεις, γράφον εἰς βιβλίον, καὶ πέμψον ταῖς ἐπὶ ὅκκλη- σίαις †, εἰς Ἐφεσον, καὶ εἰς Σμύρναν, καὶ εἰς Πέργαμον, καὶ εἰς Θυάτειραν, καὶ εἰς Σάρδεας, καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν, καὶ εἰς	trumpet, 11 Saying, * What thou seekest, write in a book, and send it unto the seven Churches; unto Ephesus, and unto Smyr- na, and unto Pergamus, and unto Thyatira, and unto Sar- dis, and unto Philadelphia, and unto Laodicea.
---	--

2. W Obj 22:13 o „Alfie i Omedze” powiedziano, że jest „pierwszym i ostatnim” i to samo określenie w Obj 1:17, 18 odnosi się do Jezusa. Nie dowodzi to, że Jezus = Alfa i Omega. W Biblii np. wyrażenie „apostoł” odnosi się zarówno do Jezusa (Heb 3:1), jak również do niektórych spośród jego naśladowców. Ale to nie dowodzi, że są to te same osoby lub że mają tę samą rangę.

INNE MIEJSCA W KSIĘDZE OBJAWIENIA

W 15:3 czytamy o „pieśni **Baranka** (=Jezusa)” (*Jerusalem Bible*):

³ from God, and they were singing the hymn of Moses, the servant of God, and of the Lamb:

"How great and wonderful are all your works,
Lord God Almighty;
just and true are all your ways,
King of nations.

⁴ *Who would not revere and praise your name, O Lord?*
You alone are holy,
and all the pagans will come and adore you
for the many acts of justice you have shown."^a

A zatem z 15:3 wynika, że "Baranek" śpiewa o "K^C, Bogu Wszechmocnym". Baranek nie śpiewa o samym sobie. Gdyby śpiewał o sobie, to uprawiałby autoadorację! Zatem również z 15:3 wynika, że nie można uważać Jezusa za "Pana, Boga Wszechmocnego".

Tytuł "Alfa i Ω" po raz drugi pojawia się w Obj 21:6. Kto jest mówcą w tym wersecie? O "Alfa i Ω" w drugiej części tego werseku czytamy: „Każdy zwyciężający odziedziczy to wszystko i **ja będę jego Bogiem, a on będzie moim synem**”. Z Mt 25:40 wiemy, że Jezus nazywał współdziedziców Królestwa „braćmi”, a nie „synami”. A zatem narzuca się wniosek, że tutaj mówcą jest niebiański Ojciec Jezusa, JHWH Bóg. Por. Mt 12:50; Hbr 2:10-12 i Gal 3:26; 4:6.

Trzecie wystąpienie tytułu "Alfa i Ω" mamy w 22:13, gdzie czytamy: „Ja jestem Alfa i Ω, pierwszy i ostatni, początek i koniec”. W Objawieniu 22 mówcami są różne osoby:

- w. 8 i 9 pokazują, że anioł przemówił do Jana
- w. 16 oczywiście mówcą tutaj jest Jezus
- w. 17a mówcami są „duch i oblubienica”
- w. 20b mówcą jest oczywiście sam Jan.

Kim jest zatem "Alfa i Ω" wspomniany w 22:13? Mówcę możemy właściwie zidentyfikować jako tą samą osobę, który nosi ten tytuł w dwóch pozostałych przypadkach: JHWH Bóg. A czy słowa „Oto przychodzę szybko” (w. 12) wymagają odnoszenia ich do Jezusa?⁷ Nie, ponieważ *Bóg także mówi o sobie jako o „przychodzącym”*. W 1:8 czytamy: „Ja jestem Alfa i Omega’ – mówi **K^C Bóg**, Ten, który jest i który był, i **który przychodzi/ma przyjść**, Wszechmocny”. W Obj 4:8 również czytamy coś takiego o Bogu: „Święty, święty, święty, **K^C Bóg** Wszechmogący, który był i jest, i który **przychodzi/ma przyjść**” (por. Iz 26:21). Mal 3:1-6 mówi o wspólnym przyjściu na sąd JHWH i jego „posłańca przymierza” (zob. Obj 6:16).

Myśl wyrażona w Obj 22:12 harmonizuje też z tym, co apostoł Paweł pisał o Bogu: „Według swej zatwardziałości i nieskruszonego serca gromadzisz sobie gniew na dzień gniewu oraz objawienia **sprawiedliwego sądu Bożego**. A On **odda każdemu według jego uczynków**: życie wieczne tym, którzy przez wytrwałość w dobrym dziele szukają chwały i szacunku, i nieskażoności; natomiast dla tych, którzy są kłótlivi i nieposłuszni prawdzie, a posłuszni nieprawości, będzie srogie zagniewanie i gniew, ucisk i udręka na duszę każdego człowieka, który czyni to, co szkodliwe, Żyda najpierw, a także Greka; ale chwałę i szacunek i pokój każdemu, kto czyni dobro, Żyda najpierw, a także dla Greka” (Rz 2:5-9). Oczywiście zgodnie z Rz 2:16 wyrok zostanie wydany przez JHWH Boga za pośrednictwem swego Syna: „Nastąpi to w dniu, gdy **Bóg przez Chrystusa** Jezusa będzie sądził skryte sprawy ludzi”.

Tytuł „Alfa i Ω” niesie ze sobą tę samą myśl, co „pierwszy i ostatni” oraz „początek i koniec”, gdy te terminy są użyte w odniesieniu do JHWH. Przed nim nie było Boga Wszechmocnego i po nim nie będzie. Doprowadzi On do pomyślnego finału kwestię Boskości (Iz 44:6).

Staranna analiza treści Księgi Objawienia prowadzi zatem do wniosku, że tytuł „Alfa i Ω” odnosi się wyłącznie do Boga Wszechmocnego, do Ojca, a *nie do Jezusa*.

⁷ W Obj 22:12 (TEV) dodano imię „Jezus”, a w NT-współczesnym przekładzie fragment: „I znów rzekł Jezus” najwyraźniej po to, aby czytelnik tytuł „Alfa i Omega” łączył z Jezusem. Ale imię Jezus nie pojawia się w tekście greckim i inne przekłady nie zawierają tej interpolacji. Jest to ewidentna doktrynalna manipulacja zorientowana na wprowadzanie czytelników w błąd.

PODSUMOWANIE:

Sposób, w jaki przeanalizował Pan temat Obj 1:8, jest powierzchowny. Pańskie gawędy internetowe to tania erystyka i rubaszna opiniotwórczość. Stwierdzam, że Pański film nie spełnia podstawowych wymogów reporterskich, jest chałturą. Najmocniej przepraszam, ale nie nadaje się Pan do przekazywania internautom wyważonych poglądów na tematy biblijne, ale owszem nadaje się na propagandzistę. Stratą czasu jest słuchanie Pana twórczości o PNŚ, ponieważ publikuje Pan szkodliwą propagandę na ten temat. Naprawdę chciałbym móc powiedzieć cokolwiek pozytywnego o Pańskim filmie, ale nie mogę. Nie można bowiem chwalić płytkich i słabo przemyślanych opracowań, ponieważ byłoby to niepedagogiczne.